

GUARANI ÑE'Ē HA IÑE'ĒPORĀHAIPYRE

TERCER CICLO – EDUCACIÓN ESCOLAR BÁSICA

- **Mbo'esyry:** Porundyha.
- **Arange:** 30 jasypoteĩ, 2020.
- **Katupyryrã:** Oñomongeta oipuruhápe ñe'ë imbo'ehaopeguáre ha ambuére, ha he'i ha'gua mba'éichapa oñeĩ.
- **Mbo'epyrã Aty:** Oñe'ëkuaáta guaraníme.
- **Mbo'epyrã:** Jahaipy.
- **Jehechakuaarã:**
 - Omombe'u mba'épa ojapo hogaygua ndive opavave aravópe.
 - Omombe'u umi mba'e hogapýpe ojejapóva.
 - Omohu'ã hembiapo omboapu'a rupi hemimo'ã pe mba'e oñe'ëvare.

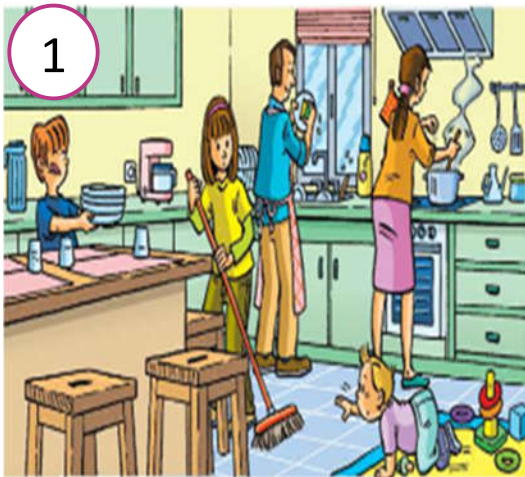
Tembiaporã

1. Emoñe'ë mboyve.

1.1. Ñepyrürã ejesareko ko'ã ta'angáre, upéi embohovái ayvúpe porandu. Ikatu ejerure nde rogayguápe tanemoirũ ko tembiapópe.

1.1.1. Moõpa oĩ umi tapicha ta'anga peteĩhamegua ha mba'épa ojapo peteĩteĩ.

1.1.2. Moõpa oĩ umi tapicha ta'anga mokõimapegua ha mba'épa ojapo peteĩteĩ.

Nemandu'áke: Ñe'ë omombe'úva mba'épa ojejapo héra Ñe'ëtéva.

Tembiecharã:

Oitypei, opoñy, ojohéi, omoñe'ë, ombarakapu, omoñe'ë, ohai,
oġuahẽ...

2. Emoñe'ë.

2.1. Emoñe'ë kyre'ỹme ko jehaipy.

Tembiapo ára ha araguáva

Pyharevete guive, mayma che rogayguakuéra ndive roñemoĩ romopotĩ óga ha roñongatu opa mba'e che reindy pahague opoñynguévo onohẽmbáva hendágui oñembosarái jave.

Che sy ojapo aja tembi'u, che reindy oitypei, che ru katu ojohéima tembipuru; umíva che amokã, ha aguerojáma mesa ári kotykaruhápe. Amohendapamíre ña'ẽmbe, kyse, kypa, kuimbe, ha kagua, che sy oguerúma tembi'u aku asy, ha he'i maymávape:

–Pejepohéijoaitéke ha jakaru, cháke oġuahẽtama aravo peho haġua mbo'ehaópe.

Roguapy rokaru, ha roñomongeta, upéi roñembosako'i ha vokóikema roho mbo'ehaópe.

Roġuahẽvo upépe mbo'ehára oreruġuaitĩ py'arorýpe ha he'i oréve rohechauka haġua katupyry roguerekóva. Ajesareko heta rire ogykehaíre, arandukáre, mbarakáre, aiporavo sapy'a pe mba'e ahecharamovéva, upéva ha'e *globo terráqueo*. Che irũnguérape ha'e:

–Ko'áġa che mitã aja ajoko kóva che pópe, ha áġakatu akakuaa rire, hetámi aikundaháne ko arapýre.

3. Emoñe'ë rire.

3.1. Ehai mbykymi mba'érehepa oñe'ë jehaipy.

3.2. Emoha'anga ha embohéra umi tembipuru oġapegua ha mbo'ehaopegua.

3.3. Emoñe'ëjey mba'épa he'ise ñe'ëtéva ha eġuenohẽ techapyrã moñe'ërãgui.

3.4. Eñemomandu'a tembiapo nde rogaygua térã mbo'ehaopeguáre ha emombe'u mbo'ehárape *audio* rupive.

Mandu'apyrã: aníke nderesarái eguerahauka ne rembiapo rejapopa rire nembo'ehárape.

Jetypekaha

- Programa de Estudios del MEC, 9° grado de la EEB.
- <https://images.app.goo.gl/5MGY56RqahUggSy96>

Coordinación: Lic. María Mercedes Barge de Arzamendia

Elaboración: Lic. Rosalina González

Corrección: Lic. Mariano Lezcano / Lic. Cynthia Yudith Garcete Candia

Edición: Lic. Enrique Lescano

Verificación: Dra. Maria Elvira Martínez de Campos